

UPIS SUPSTANCI KOJE IZAZIVAJU ZABRINUTOST U REGISTAR HEMIKA LIJA

Olivera Pavićević, Beograd, 30.11.2015.godine

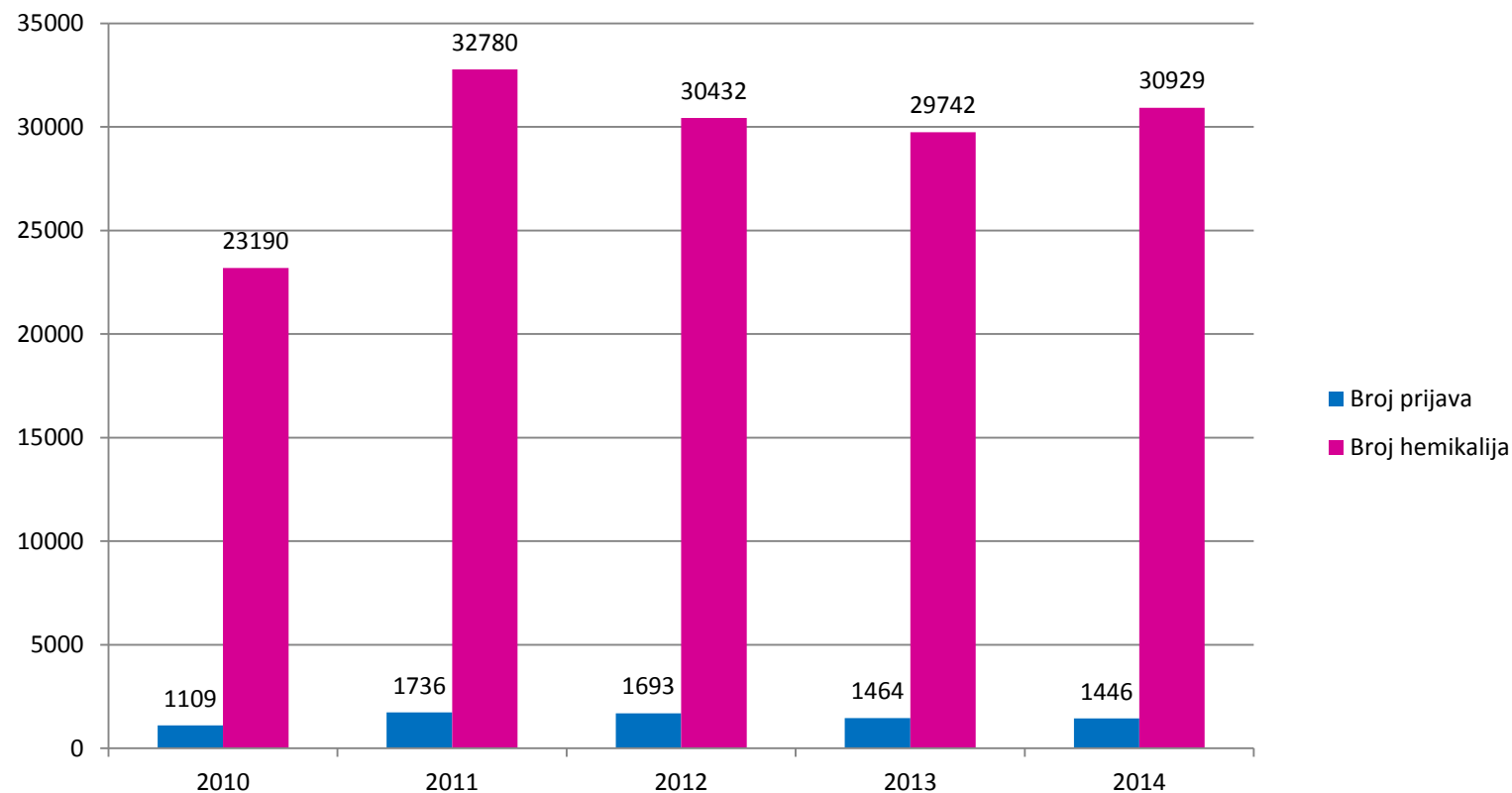
REGISTAR HEMIKA LIJA

Upis hemikalija u Registar počeo je 2010. godine, nakon punih 5 godina ide se korak dalje, posebna pažnja pridaje se supstancama koje izazivaju zabrinutost, smešama koje sadrže te supstance, ali i proizvodima koji sadrže supstance.

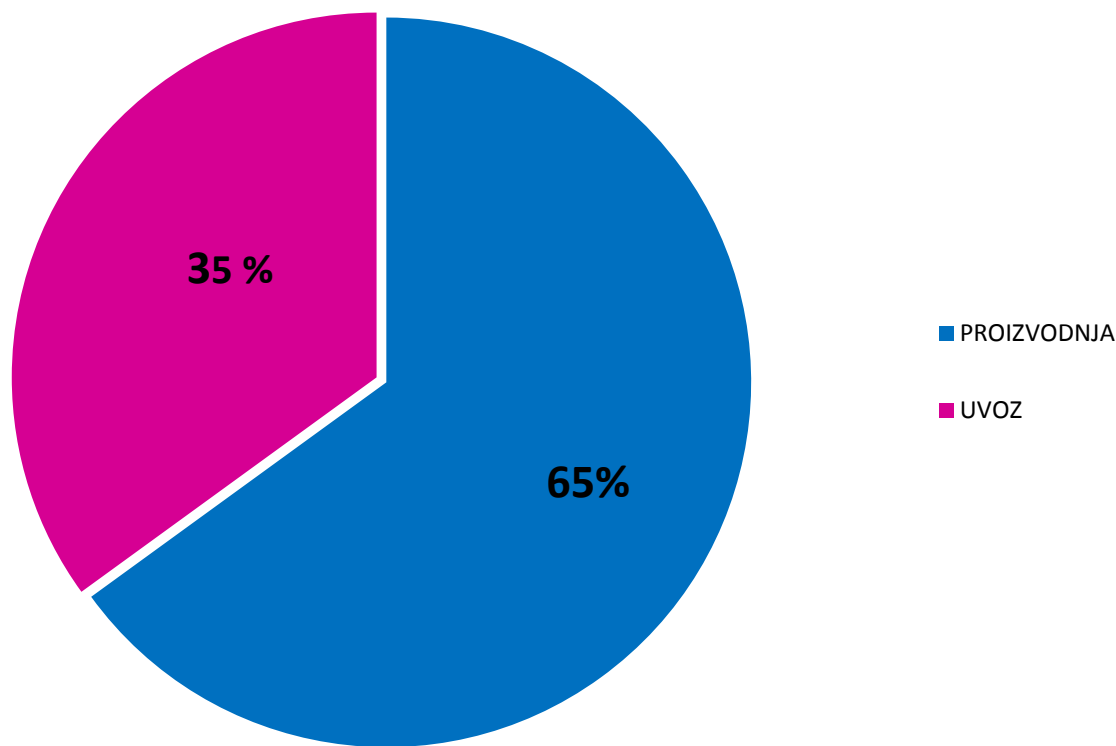
IZVEŠTAJI IRH

- Izveštaj o broju supstanci stavljenih u promet;
- Izveštaj o broju hemikalija proizvedenih u RS i uvezenih iz EU i ne-EU u količini ≥ 1 t godišnje;
- Izveštaj o broju i količini hemikalija stavljenih u promet;
- Izveštaj o ukupnom broju izvezenih hemikalija;
- Izveštaj o POPs supstancama;
- Izveštaj o PIC supstancama;
- Izveštaj o raspodeli hemikalija po klasama opasnosti.

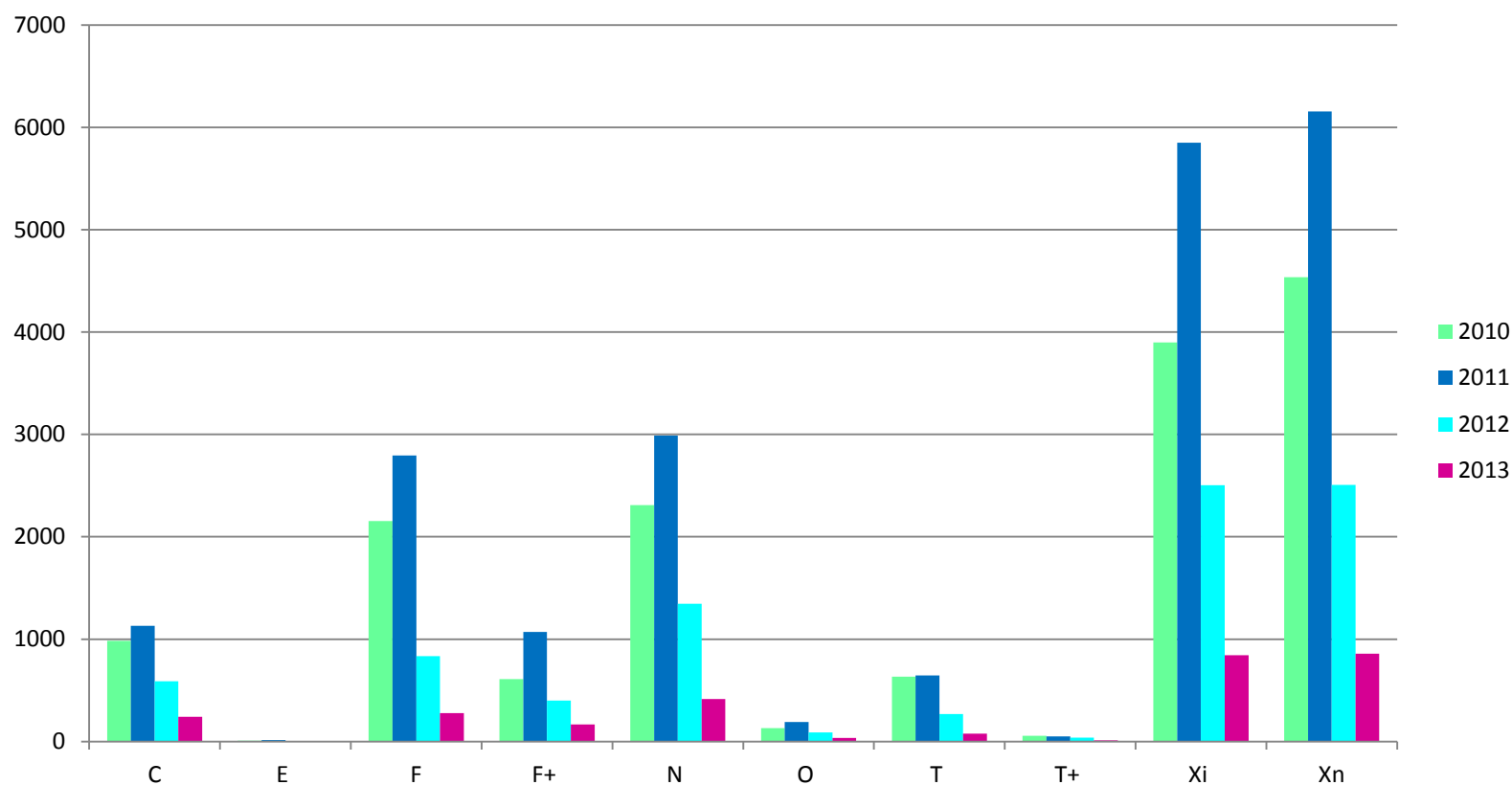
BROJ PRIJAVA I BROJ HEMIKALIJA

KOLIČINE PROIZVEDENE I UVEZENE HEMIKA LIJE

RASPODELE HEMIKA LIJA PO KLASAMA OPASNOSTI

ZAŠTO SVHC*?

- Predstavljaju veliki rizik, jer mogu prouzrokovati teške i/ili dugotrajne posledice po zdravlje ljudi i životnu sredinu tzv. “najopasnije od najopasnijih”;
- Nalaze se u proizvodima svuda oko nas: dečijim igračkama, obući, medicinskim uređajima, am balaži za hranu, građevinskim materijalima, nameštaju itd.77

opšteprihvaćena skraćenica eng.- Substance of **Very **H**igh **C**oncern*

KRITERIJUMI ZA SVHC

1. Supstance klasifikovane u klase opasnosti CMR prema CLP/GHS

- Karcinogene, kategorije 1 A/1B H350
- Mutagene, kategorije 1A /1B H340
- Toksične po reprodukciju, kategorije 1A /1B H360

OPASNOST

KRITERIJUMI ZA SVHC

2. Supstance identifikovane kao

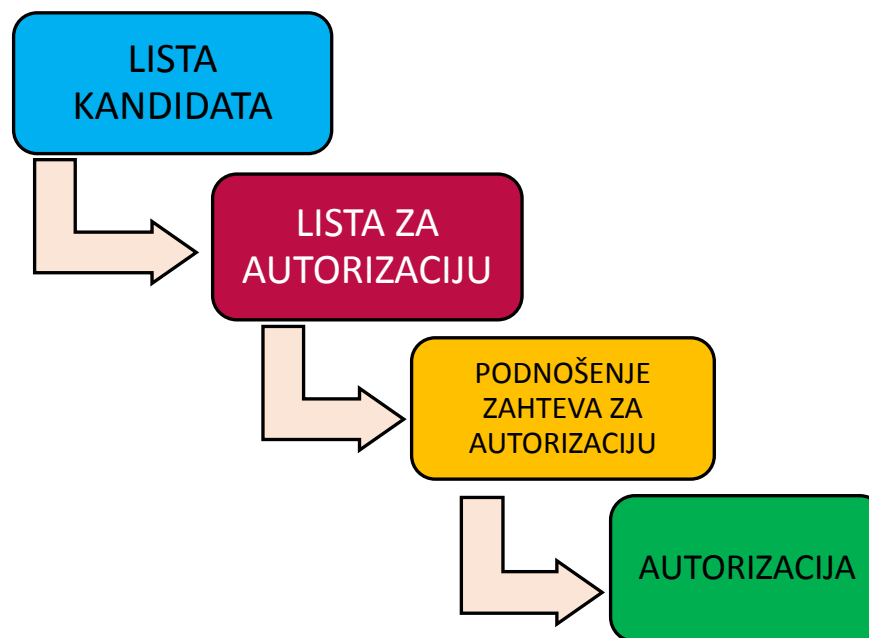
➤ PBT

➤ vPvB

3. Druge supstance koje predstavljaju ekvivalentan nivo zabrinutosti kao CMR i PBT/vPvB npr. endokrini disruptori.

REACH - AUTORIZACIJA

Dugotrajan i složen proces koji zahteva visoka novčana sredstva koji se sastoji od 4 faze:

REACH - AUTORIZACIJA

1. Identifikacija SVHC – Uključivanje na Listu Kandidata

- Lista se ažurira dva puta godišnje u junu i decembru. Trenutno na Listu kandidata ima 163 supstance (zadnji put je ažurirana 15.06.2015. g.)

2. Prioritizacija uključivanje u Anex XIV- Lista za autorizaciju

- datum povlačenja
- krajni datum za podnošenje zateva za autorizaciju
- načini korišćenja koji se izuzimaju

*Na Listi za autorizaciju trenutno se nalazi 31 supstanca

3. Podnošenje zahteva za autorizaciju

4. Odobravanje autorizacije

- Prvo odobrenje dobio je Rolls Royce za koriscenje Bis(2-ethylheksil) ftalat (DEHP) u proizvodnji mlaznih motora.
- Poslednje odobrenje dato je 24.11.2015.g. za Vlisco Netherlands BV za Trihloretilen.

LISTA KANDIDATA SVHC

- Alarm za industriju - pokretač istraživanja;
- Zamene supstance SVHC sa bezbednijom alternativom;
- Unapređivanje tehnološkog postupka tako da se smanji rizik ili prestane potreba za korišćenjem SVHC;
- planiranje izvoza i to: supstance, supstance u smeši i proizvoda koji sadrži > 0,1 % supstance.

LISTA ZA AUTORIZACIJU - EU

Showing 31 results.

Name	EC Number	CAS Number	Sunset date	Latest application date	Exempted (categories of) uses	
1,2-Dichloroethane (EDC)	203-458-1	107-06-2	22/11/2017	22/05/2016		Details
2,2'-dichloro-4,4'-methylenedianiline (MOCA)	202-918-9	101-14-4	22/11/2017	22/05/2016		Details
2,4 - Dinitrotoluene (2,4-DNT)	204-450-0	121-14-2	21/08/2015	21/02/2014		Details
4,4'- Diaminodiphenylmethane (MDA)	202-974-4	101-77-9	21/08/2014	21/02/2013		Details
5-tert-butyl-2,4,6-trinitro-m-xylene (Musk xylene)	201-329-4	81-15-2	21/08/2014	21/02/2013		Details
Acids generated from chromium trioxide and their oligomers. Group containing: Chromic acid, Dichromic acid, Oligomers of chromic acid and dichromic acid	231-801-5 236-881-5	13530-68-2 7738-94-5	21/09/2017	21/03/2016		Details
Ammonium dichromate	232-143-1	7789-09-5	21/09/2017	21/03/2016		Details
Arsenic acid	231-901-9	7778-39-4	22/08/2017	22/02/2016		Details
Benzyl butyl phthalate (BBP)	201-622-7	85-68-7	21/02/2015	21/08/2013	Uses in the immediate packaging of medicinal products covered under Regulation (EC) No 726/2004, Directive 2001/82/EC, and/or Directive 2001/83/EC.	Details
Bis(2-ethylhexyl) phthalate (DEHP)	204-211-0	117-81-7	21/02/2015	21/08/2013	Uses in the immediate packaging of medicinal products covered under Regulation (EC) No 726/2004, Directive 2001/82/EC, and/or Directive 2001/83/EC.	Details
Bis(2-methoxyethyl) ether (Diglyme)	203-924-4	111-96-6	22/08/2017	22/02/2016		Details
Chromium trioxide	215-607-8	1333-82-0	21/09/2017	21/03/2016		Details

LISTA SVHC

Листа супстанци које изазивају забринутост: 94/2013-39

◀ Претрага п

На основу члана 43. став 1. Закона о хемикалијама („Службени гласник РС”, бр. 36/09, 88/10, 92/11 и 93/12),

Министар енергетике, развоја и заштите животне средине објављује

ЛИСТУ
супстанци које изазивају забринутост
"Службени гласник РС", број 94 од 30. октобра 2013.

I

Број	Идентитет супстанце	Класификација супстанце односно да ли је идентификована као ПБТ или вПвБ или доводи до поремећаја рада ендокриног система или има ПБТ или вПвБ својства али не испуњава критеријуме за идентификацију као ПБТ или вПвБ, а научно је утврђено да изазива значајне последице по здравље људи и животну средину	Начини коришћења за које није потребно прописати додатне мере за смањење ризика
1.	5-terc-бутил-2,4,6-тринитро-м-ксилен (мошусни ксилен) ЕС: 201-329-4 CAS: 81-15-2	вПвБ	-

LISTE SVHC

- **Lista supstanci koje izazivaju zabrinutost** („Sl. Glasnik RS“, br. 94/13)
– obaveza upisa u Registar za supstance i smeše koje ih sadrže;
- **Lista kandidata supstanci za Listu supstanci koje izazivaju zabrinutost**
– dostavljanje informacija dovoljnih za bezbednu upotrebu proizvoda koji sadrže >0,1% SVHC, a najmanje ime te supstance;

SVHC (EU vs SRB)

EU

Lista kandidata (163 supstance)

Lista za autorizaciju (31 supstanca)

SRB

Lista kandidata (161 supstance)

Lista supstanci koje izazivaju
zabrinutost (22 supstance)

PROPISI

- Zakon o hemikalijama („Sl. Glasnik RS“, br.)
- 36/09, 88/10, 92/11, 93/12 i 25/15)
- Pravilnik o Registru hemikalija („Sl. Glasnik RS“, br. 100/11, 16/12, 47/12, 115/13 i 1/15)
- Lista supstanci koje izazivaju zabrinutost („Sl. Glasnik RS“, br. 94/13)
- Lista kandidata supstanci za Listu supstanci koje izazivaju zabrinutost – u proceduri

Zakon o hemikalijama ne propisuje izdavanja odobrenja ali predviđa mehanizam kontrole ovih supstanci njihovom identifikacijom, praćenjem njihovih tokova, razmenom informacija o bezbednom korišćenju i dostupnosti zamena.

OBAVEZA UPISA U REGISTAR

- Proizvođač, uvoznik ili dalji korisnik koji proizvodi i/ili uvozi SVHC ili smešu koja sadrži tu supstancu u količini ≥ 100 kg/god;
- Dalji korisnik koji koristi SVHC ili smešu koja sadrži tu supstancu u količini ≥ 100 kg/god.

DOSIJE O HEMIKA LIJI SVHC

- Poslednjim izmenama i dopunama Pravilnika o Registru hemikalija („Sl. Glasnik RS“, br. 1/15) propisani su izgled i sadžaj Dosijea o hemikaliji za supstancu koja izaziva zabrinutost odnosno za smešu koja sadrži tu supstancu (Prilog 6.).
- U proceduri su najnovije izmene i dopune pravilnika o Registru hemikalija – uaglašavanje Priloga 1. sa Uredbom o usklađivanju nomenklature Carinske tarife za 2015. godinu.

DOSIJE O HEMIKA LIJI ZA SVHC

1. Opšti podaci o hemikaliji
2. Poreklo hemikalije
3. Način korišćenja hemikalije
4. Obeležavanje hemikalije
5. Sastav hemikalije
6. Sadržaj isparljivi organskih supstanci
7. Mere za upravljanje rizikom koje se primenjuju u cilju adekvatne kontrole rizika hemikalija
8. Podaci o bezbednijim alternativnim supstancama

1. OPŠTI PODACI O HEMIKA LIJI

PRILOG 4.

1. Општи подаци о хемикалији					
Регистарски број хемикалије	Трговачко име хемикалије	Број хемикалија у групи хемикалија	Царинска тарифна ознака	Количина стављена у промет (t)	Година

PRILOG 6.

1. Општи подаци о хемикалији				
Регистарски број хемикалије				

2. POREKLO ХЕМИКАЛИЈЕ

PRIOLOG 4.

2.Порекло хемикалије		
Производња		Количина (t)
	Стављена у промет	
	Извоз	
Увоз	Произвођач	
	Земља произвођача	
	Трговачко име хемикалије у земљи порекла	
		Количина (t)
	За сопствене потребе	
	За стављање у промет	

2. ПОРЕКЛО ХЕМИКАЛИЈЕ

ПРИЛОГ 6.

2. Порекло хемикалије				
2.1. Производња				Количина (t)
	Стављање у промет			
	Извоз			
	Сопствено коришћење	За производњу хемикалије		
		За производњу производа		
		За сопствене потребе		
2.2. Увоз	Произвођач			
	Земља произвођача			
				Количина (t)
	Стављање у промет			
	Извоз			
	Сопствено коришћење	За производњу хемикалије		
		За производњу производа		
		За сопствене потребе		
2.3. Даље коришћење	Снабдевач хемикалије	Матични број	ПИБ	
				Количина (t)
	Стављање у промет			
	Извоз			
	Сопствено коришћење	За производњу хемикалије		
		За производњу производа		
		За сопствене потребе		
Супстанца која изазива забринутост је присутна у производу у количини већој од 0,1 % (m/m).			Да ☐	
			Не ☐	
			☐	

3. NAČIN KORIŠĆENJA HEMIKA LIJE

PRILOG 4.

3. Начин коришћења хемикалија		
Категорија коришћења (наводи се шифра из Списка шифара за категорију коришћења)	Сектор индустрије (наводи се шифра делатности у складу са прописом којим се уређује класификација делатности)	Расподела количине хемикалије за сваку категорију коришћења у % (за хемикалије под тарифним ознакама 28 или 29)

3. NAČINI KORIŠĆENJA HEMIKA LIJE

PRILOG 6.

3. Начин коришћења хемикалије		
Категорија коришћења (наводи се шифра из Списка шифара за категорију коришћења)	Сектор индустрије (наводи се шифра делатности у складу са прописом којим се уређује класификација делатности)	Количина по категорији коришћења (t)
Начин коришћења за стављање у промет		
1.		
2.		
Начин коришћења за извоз		
1.		
2.		
Начин коришћења за производњу хемикалије		
1.		
2.		
Начин коришћења за производњу производа		
1.		
2.		
Начин коришћења за сопствене потребе		
1.		
2.		
Навести начине коришћења који се не препоручују		

4. OBELEŽAVANJE HEMIKA LIJE

PRILOG. 4.

=

PRILOG 6.

4. Обележавање хемикалије

а. Обележавање према DSD/DPD Правилнику	б. Обележавање према CLP/GHS Правилнику
Знак опасности	Ознака за пиктограм опасности и реч упозорења
Ознака ризика	Обавештење о опасности

5. SASTAV HEMIKA LIJE

PRIOG 4.

5. Састав хемикалије							
Ред. Бр.	CAS број	ЕС број	REACH Регистарски број	Хемијски назив за супстанцу или трговачко име за смешу	Знак опасности, писано упозорење, категорија ефекта за CMR супстанце и ознака ризика према DSD/DPD правилнику	Класа опасности и категорија опасности, обавештење о опасности према CLP/GHS правилнику	Мас. Удео (%)
супстанца/смеша							
1.							
2.							
3.							
нечистоћа							
1.							
2.							

5.1. Подаци о сурфактанту				
Редни број супст. из тачке 5.	Назив произвођача	Земља произвођача	Хемијски назив за супстанцу или трговачко име за смешу (сурфактанта) из тачке 5.	Биоразградљивост

5.2. Број и датум акта којим је одобрено коришћење алтернативног хемијског назива супстанце	
Редни број Супст.	Број и датум акта којим је одобрено коришћење алтернативног хемијског назива супстанце

5. SASTAV HEMIKA LIJE

PRILOG 6.

5. Састав хемикалије							
Редни број супст.	CAS број	ЕС број	REACH регистарски број	Хемијски назив	Класа опасности, категорија ефекта за CMR супстанце и ознака ризика према DSD/DPD Правилнику	Класа и категорија опасности, обавештење о опасности према CLP/GHS Правилнику	Масени удео (%)
1.							
2.							
3.							
4.							
Идентификоване супстанце које изазивају забринутост (SVHC)							
Редни број супст.	CAS број	ЕС број	REACH регистарски број	Хемијски назив	Класа опасности, категорија ефекта за CMR супстанце и ознака ризика према DSD/DPD Правилнику	Класа и категорија опасности, обавештење о опасности према CLP/GHS Правилнику	Масени удео (%)
5.							
6.							
7.							
5.1. Подаци о сурфактанту							
Редни број супст.	Назив произвођача		Земља произвођача	Хемијски назив за супстанцу или трговачко име за смешу (сурфактанта)		Биоразградљивост	
5.2. Број и датум акта којим је одобрено коришћење алтернативног хемијског назива супстанце							
Редни број супст.	Број и датум акта којим је одобрено коришћење алтернативног хемијског назива супстанце						

6. SADRŽAJ ISPARLJIVIH ORGANSKIH MATERIJA

PRILOG 4.

=

PRILOG 6.

6. Садржај испарљивих органских материја (g/l)

6.1 Подкатеорије смеша које се као премази наносе на зграде, њихову опрему и уградне делове са декоративном, функционалном и заштитном улогом

а	б	в	г	д	ђ
е	ж	з	и	ј	к

6.2. Подкатеорије смеше које се користе као премази за друмска возила или њихових делова при поправљању, конзервацији или декорацији ван производних погона

а	б	в	г	д
Укупан садржај испарљивих органских материја (g/l)				

7. MERE ZA UPRAVLJANJE RIZIKOM

PRILOG 6.

7. Мере за управљање ризиком које се примењују у циљу адекватне контроле ризика од хемикалија

7.1 Навести мере за управљање ризиком које се примењују на раду приликом процеса производње или даљег коришћења

Техничке мере

Организационе мере

Мере личне заштите

8. BEZBEDNIJE ALTRENTATIVE

8. Подаци о безбеднијим алтернативним супстанцама (уколико су доступни):

8.1 Безбеднија алтернативна супстанца за супстанцу која изазива забринутост:

Хемијски назив алтернативне супстанце	CAS број	ЕС број

8.2 Класификација

а. Класификација према DSD/DPD Правилнику	б. Класификација према CLP/GHS Правилнику
Класа опасности, категорија ефекта за CMR супстанце	Класа и категорија опасности
Ознака ризика	Обавештење о опасности

8.3 Да ли је потребно вршити измене у производном процесу у случају замене супстанце безбеднијом алтернативом?

да ☐

не ☐

8.4 Да ли је извршена социо-економска процена о изводљивости замене?

да ☐

не ☐

CILJ

- **Podizanje svesti i znanja o SVHC;**
- **Sagledavanje stanja u Srbiji;**
- **Da rizik povezan sa korišćenjem ovih supstanci bude pod adekvatnom kontrolom;**
- **Da se podstakne postepena zamena ovih; supstanci bezbednijim alternativama;**
- **Da se zaštiti domaće tržište;**
- **Adekvatno planiranje poslovanja naročito izvoza za EU.**

INFORMACIJE O BEZBEDNIJIM ALTERNATIVAMA

- Substitution support portal SUBSPORT: <http://www.subsport.eu/>
- <http://rs.subsport.eu/>
- Greenscreen: <http://www.greenscreenchemicals.org/>
- Envirocentre -The art of delivering toxic free chemicals:
➤ http://www.envirocentre.ie/includes/documents/080917_substitution_1.0%5b1%5d.pdf
- Roadmap zero: <http://www.roadmaptozero.com/>
- BizNGO Safer Chemicals: <http://www.bizngo.org/safer-chemicals>
- Det Økologiske Råd - Hazardous chemicals can be substituted:
<http://www.winkas.dk/wkwebshop/varedetaljer.asp?shopid=851152&funique=215&kat=3&hkat=1>

KAMPANJA

- U toku je kampanja “Izbori se da znaš” u okviru projekta “Jačanje kapaciteta i strateškog partnerstva za bezbedno upravljanje hemikalijama u RS” koji sprovodi Program Ujedinjenih nacija za razvoj (UNDP) u saradnji sa MPZZŠ.
- Projektne aktivnosti sprovode dve organizacije civilnog društva “ALHEM” i “Women in Europe for a Common Future”, a angažovna su i tri udruženja za zaštitu potrošača.
- U toku kampanje biće ispitivano u kojoj meri potrošači za kupljeni proizvod mogu da dobiju informacije o SVHC;
- Biće vršena laboratorijska ispitivanja na sadržaj SVHC u proizvodima.

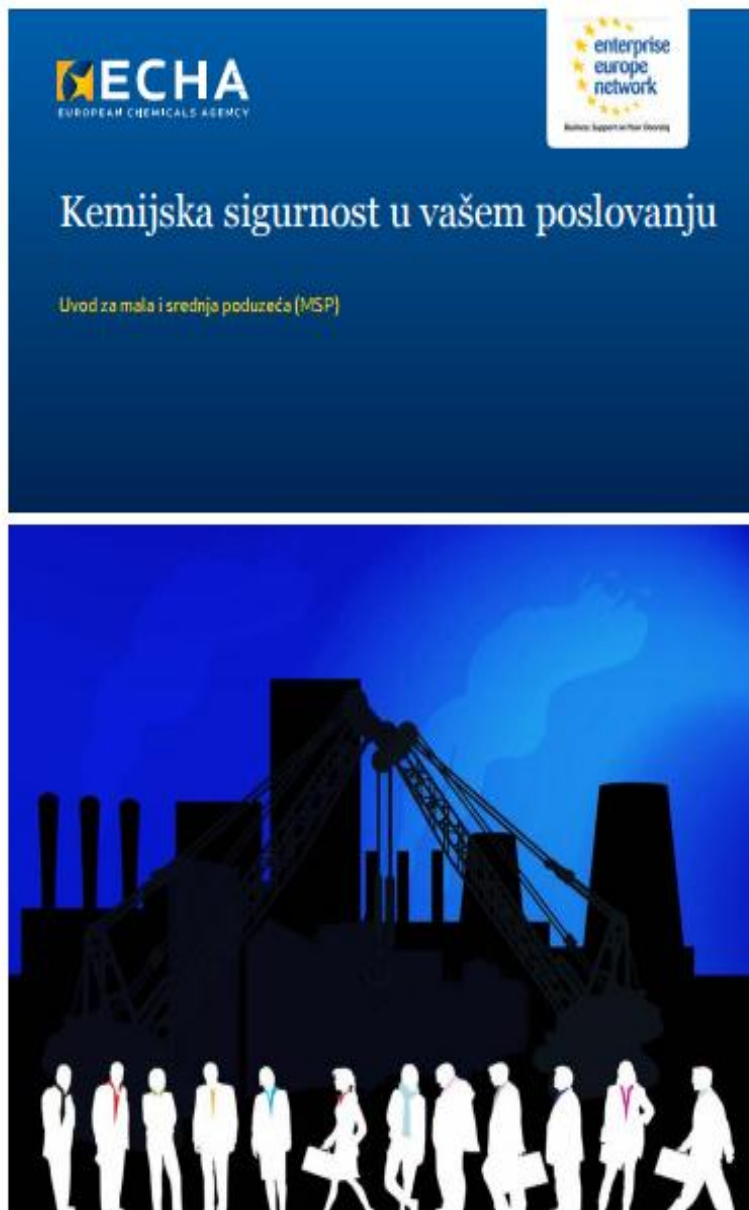
INFORMACIJE O BEZBEDNIJIM ALTERNATIVAMA

- Substitution support portal SUBSPORT: <http://www.subsport.eu/>
- <http://rs.subsport.eu/>
- Greenscreen: <http://www.greenscreenchemicals.org/>
- Envirocentre -The art of delivering toxic free chemicals:
➤ http://www.envirocentre.ie/includes/documents/080917_substitution_1.0%5b1%5d.pdf
- Roadmap zero: <http://www.roadmaptozero.com/>
- BizNGO Safer Chemicals: <http://www.bizngo.org/safer-chemicals>
- Det Økologiske Råd - Hazardous chemicals can be substituted:
<http://www.winkas.dk/wkwebshop/varedetaljer.asp?shopid=851152&funique=215&kat=3&hkat=1>

BROŠURA – ECHA

Na sajtu se Evropske Agencije za Hemikalije može se naći brošura koja je namenjena malim i srednjim preduzećima, ali koja se odnosi na sva privredna društva i preduzetnike. U brošuri se nalaze veoma korisne informacije u vezi sa Uredbom REACH, Uredbom o biocidnim proizvodima i Uredbom CLP/GHS.

http://echa.europa.eu/documents/10162/21332507/guide_chemical_safety_sme_hr.pdf

HVALA NA PAŽNJI!

e-mail: olivera.pavicevic@eko.minpolj.gov.rs

tel: 011/7155-210